

LIJST VAN VRAGEN

De algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelings-samenwerking heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en de Minister van Buitenlandse Zaken over de Afgifte vergunning voor export militair materieel naar Jordanië (Kamerstuk 22 054, nr. 291).

De fungerend voorzitter van de commissie,
De Roon

De adjunct-griffier van de commissie,
Meijers

- Nr. Vraag**
- 1 Wat is de aard van de ondersteunende rol die de Jordaanse F-16's spelen in de door Saoedi-Arabië geleide coalitie tegen Jemen?
  - 2 Vinden deze ondersteunende operaties met F-16's ook boven Jemen plaats?
  - 3 Op welke wijze geeft u uitvoering aan de woorden van Minister Koenders in het AO Wapenexportbeleid d.d. 12 september 2017 «Wij leveren daar gewoon niet voor. Dat wordt strikt getoetst»? Hoe kunt u de afspraken met Jordanië over inzet van de F-16's controleren en heeft u een evaluatieplan? Zo ja, wat houdt dat in?
  - 4 Welke juridische waarden hebben de schriftelijke garanties over het niet inzetten van de F-16's in Jemen?
  - 5 Op welke wijze kan en zal Nederland controleren of de schriftelijke toezegging van Jordanië dat de geleverde F-16's niet zullen worden ingezet bij operaties in Jemen? Hoe wordt de Kamer geïnformeerd indien deze controles aanleiding geven tot twijfel over de naleving van deze afspraak?
  - 6 Welke maatregelen zal Nederland nemen indien Jordanië zich niet aan de afspraken houdt?
  - 7 Welke acties kan Nederland ondernemen indien Jordanië de afspraak om de F-16's niet in te zetten boven Jemen niet gestand doet? Is een grond opgenomen voor de ontbinding van het contract en kan het materieel in die situatie worden teruggevoerd?
  - 8 Wat zijn de consequenties voor het niet nakomen van de schriftelijke garanties over het niet inzetten van de F-16's in Jemen?
  - 9 Hoe handhaaft de Minister de schriftelijke garanties over het niet inzetten van de F-16's in Jemen?
  - 10 Hoe beoordeelt u in dit licht de uitspraken van Rachel Stohl van het Stimson Center «... als je wapens geeft aan een land of organisatie, dan kan je niet meer controleren hoe ze gebruikt worden,» gedaan in het militaire weekblad Defense News van 16 oktober 2017? (Bron: <https://www.defensenews.com/congress/2017/10/16/baghdad-retakes-kirkuk-and-pentagon-mulls-ending-train-and-equip/>)
  - 11 In de Kamerbrief van 25 september 2013 (22 054 nr. 232) meldt u dat de toestellen eind 2015/begin 2016 geleverd zouden worden. Kunt u aangeven waarom de levering twee jaar is vertraagd?
  - 12 Heeft de sterk veranderde situatie in de regio en de betrokkenheid van Jordanië daarbij (de opkomst van ISIS en de oorlog in Jemen) na de aanvankelijk positieve toetsing van de exportcriteria door Buitenlandse Zaken in januari 2012 (zie Kamerbrief van 25 september 2013) tot een geheel nieuwe toetsing geleid? Zo ja, wat waren de precieze overwegingen daarbij?
  - 13 Heeft de oorlog in Jemen en de betrokkenheid van Jordanië een rol gespeeld bij de vertraagde aflevering? Indien neen, wat dan wel? Kunt u dat toelichten?
  - 14 Is overwogen de verkoop naar aanleiding van deze veranderingen alsnog stop te zetten? Zo ja, kunt u daarover nadere informatie verschaffen?
  - 15 Waarom beoordeelt u Regionale Stabiliteit (CR4) als positief, gelet op de deelname van Jordanië in de militaire coalitie die momenteel debet is aan (het voortbestaan van) de humanitaire noodtoestand in Jemen?

- Nr. Vraag**
- 16 Heeft u bij de beoordeling van deze exportvergunning meegewogen welk signaal het afgeeft aan de internationale gemeenschap dat Nederland groot materieel aan Jordanië levert, terwijl dit land momenteel mede schuldig is aan (het voortbestaan van) de humanitaire noodsituatie in Jemen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom heeft deze weging niet geleid tot afwijzing van de vergunning?
- 17 In welke mate leveren bondgenoten momenteel militair materieel aan landen die mede schuldig zijn aan (het voortbestaan van) de humanitaire noodsituatie in Jemen? Bent u voornemens om met de militaire bondgenoten van Nederland tot een zo gezamenlijk mogelijk beleid te komen ten aanzien van terughoudendheid in het leveren van militair materieel aan deze landen?
- 18 Hoe past het verstrekken van deze exportvergunning in de diplomatieke inspanningen van Nederland rondom de humanitaire noodsituatie in Jemen?
- 19 Wat zijn de militaire uitgaven van Jordanië in het kader van criterium 8 van het EU gemeenschappelijk standpunt (EUGS) inzake wapenexport?
- 20 Wat zijn de sociale uitgaven van Jordanië in het kader van criterium 8 van het EUGS inzake wapenexport?
- 21 Hoe verhouden de niet uitgevoerde beloofde hervormingen op het gebied van mensenrechten zich tot criterium 2 EUGS inzake wapenexport?
- 22 Zijn er afspraken gemaakt met Jordanië over de niet nagekomen hervormingen van de mensenrechtensituatie in Jordanië? Zo ja, wat zijn de afspraken?
- 23 Is de inzet van de F-16's in mogelijk toekomstige conflicten waarbij mensenrechten geschonden worden in ogenschouw genomen met betrekking tot criterium 2 EUGS inzake wapenexport?
- 24 In hoeverre heeft de Minister de verkoop van F-16's gebruikt om Jordanië aan te sporen om niet deel te nemen aan de oorlog in Jemen?
- 25 Wat is de inhoud van de schriftelijke garanties dat Nederlandse F-16's niet zullen worden ingezet in de operaties boven Jemen? Bent u bereid deze, eventueel vertrouwelijk, ter inzage te geven? Indien neen, waarom niet?
- 26 Is inmiddels bekend aan wie en hoeveel verouderde Jordaanse F-16's worden doorverkocht? Zo ja, aan wie? Zitten tussen deze door te verkopen/doorverkochte overtollige Jordaanse toestellen ook eerder door Nederland geleverde tweedehands F-16's? Zo ja, op welke gronden heeft Nederland de doorverkoop geaccordeerd?
- 27 "Hetzelfde geldt voor ander defensiematerieel dat door Nederland aan Jordanië is verkocht». Bedoelt u daarmee met terugwerkende kracht voor de al eerder geleverde F-16's en bijvoorbeeld landmacht materieel? Indien neen, wat dan wel?